

Bemærkninger til forslaget

Der er i mange landdistrikter tale om en accelererende afvikling af lokale funktioner og arbejdspladser. Og der er i mange byer og landdistrikter meget langt mellem borgerne og politikerne.

Samtidig har vi set gode eksempler på, hvordan udviklingen kan vendes, og at der virkelig kan sættes gang i en god spiral, hvis borgerne inddrages aktivt i at bestemme over deres eget lokalområde og komme med ideer til, hvad der kan gøres. Det har vi f.eks. set på nogle øer og i kvarterløftsprojekter i storbyerne.

Forslagsstillerne ønsker at udbrede de gode erfaringer til hele landet. Og de kæmpestore enheder, der tegner sig efter en strukturreform, gør lokalt demokrati endnu mere påkrævet.

Storkommuner med en udstrækning på 60-70 km. kan føre til afdemokratisering i flere henseender: Den enkelte politiker skal repræsentere langt flere borgere spredt over et stort areal uden kendskab til lokale forhold, og udkantsområder vil let blive yderligere marginaliseret. Oprettelse af lokalråd er en oplagt mulighed, hvis man ønsker at få aktive borgere i lokalsamfundene. Ligeledes kan storbyerne have vitalt behov for lokalråd – byting, der sikrer, at lokalsamfundene bliver hørt og får deres eget aktive liv.

Lokalrådet vil imidlertid kun være et aktiv, hvis det har mulighed for at øve en reel indflydelse på områdets livsnerve: de lokale skoler, daginstitutioner og borgerserviceorganer. Ligesom det skal være et krav, at byrådet skal tage forslag fra lokalrådet alvorligt. Ikke at de nødvendigvis altid bliver til noget, men de skal have en seriøs behandling.

Lokalrådet kan f.eks. komme med forslag om lokale trafikforhold, forslag om etablering af en legeplads eller en netcafe, forslag om et tæt samarbejde mellem et plejehjem og en børnehave eller forslag om projektudviklingsstøtte til etablering af et lokalt mejeri.

Det er vores overbevisning, at de kommende storkommuners byrødder let vil blive overbelastet – på linje med kollegerne i storbyerne – og have et vitalt behov for lokale »lytteapparater« og lokale organer, der kan aflaste dem, når en *nyudvikling*, hvor der er behov for detailkendskab, skal sættes i værk.

Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen udtalte på KL's delegeretmøde den 18. marts 2004, at der er behov for at »udvikle lokale modeller, der gør det naturligt, interessant og til noget positivt, at borgerne samles i det helt lokale fællesskab – landsbyen, sognet, bydelen«.

Forslagsstillerne glæder sig over, at ministeren har lyttet til de forslag. Enhedslisten flere gange har talt for under strukturdebatten, og fremlægger her et konkret bud på et lokalt organ, der kan være en ramme – et forum – for den lokale samtale.

Efter forslagsstillerens opfattelse må oprettelse af lokalråd være en central del af en kommende strukturreform, så en strukturreform ikke bliver det lokale demokratis endeligt, men tværtimod en styrkelse af lokalt demokrati.

Foreslagsstillerne forestiller sig lokalråd opbygget efter nedenstående model:

Lokalråd

Nye og eksisterende kommuner skal have ret til at oprette lokalråd i de gamle kommunalenheder og i lokale enheder, der udgør et afgrænset hele, f.eks. bydele, øer, landsbyer eller større bysamfund.

Lokalrådet har hørings- og indstillingsret i alle spørgsmål af betydning for lokalområdet, ligesom lokalrådet har afgørende indflydelse på de lokale institutioners udviklings- og virksomhedsplaner og kan tildeles dispositionsret over udviklingsmidler til området. Lokalrådet har ikke en selvstændig forvaltning, men et mindre sekretariat til sikring af forbindelseslinjerne mellem byråd og lokalråd.

Lokalrådets kompetence

1. Høringsret i alle spørgsmål, der vedrører lokalområdet.
2. Ret til at igangsætte borgerdebat om lokale forhold.
3. Indstillingsret, hvad angår forhold med relation til området, som resultat af egne igangsatte debatter, herunder indstillingsret for alle forhold ved-